

Sotsiaaltöö ja -teenuste õppekava üldandmed, põhiõpingute struktuur ja moodulite kirjeldused

1. Õppekava üldandmed

- 1.1. Õppekava kuulub õppekavarühma sotsiaaltöö ja nõustamine ning võimaldab õpilasel omandada teadmised, oskused, väärtushoiakud ja sotsiaalse valmiduse õpingute jätkamiseks ja töötamiseks vastavalt suunavalikule või spetsialiseerumisele nii sotsiaal- kui tervishoiu valdkonnas.
- 1.2. Õppekava õppemaht on 240 EKAPit, mis jaguneb järgmiselt:
  - 1) kohustuslikud üldharidusõpingud 80 EKAPit;
  - 2) põhiõpingud 125 EKAPit, millest ühiseid põhiõpinguid 85 EKAPit, sh praktika vähemalt 25 EKAPit ja valitavaid põhiõpinguid 40 EKAPit;
  - 3) valikõpingud 35 EKAPit, sh 5 EKAPit vabaõpingud.
- 1.3. Õppekavaga on määratud järgmised suunavalikud ja spetsialiseerumised, millest õpilane valib ühe :
  - 1) sotsiaalhoolekande suund, milles on võimalik spetsialiseeruda toevajadusega isikute igapäevatoimingute, töö- ja huvitegevuste juhendamisele või abivajaja hooldamisele;
  - 2) sotsiaaltöö assisteerimise suud.

2. Õppekava põhiõpingute struktuur

- 2.1. Ühised põhiõpingute moodulid ja nende õppe maht on järgmised:
  - 1) oskused eluks ja tööks, 15 EKAPit;
  - 2) digioskuste arendamine, 5 EKAPit;
  - 3) sissejuhatust valdkonna kutseõpingutesse, 10 EKAPit;
  - 4) väärtuspõhine töö Eesti sotsiaaltöö süsteemis, 4 EKAPit;
  - 5) vaimse ja füüsilise tervise põhimõtete rakendamine, 6 EKAPit;
  - 6) tööohutuse põhimõtete järgimine igapäevatoös, 3 EKAPit;
  - 7) tervishoiualaste teadmiste kasutamine kliendi toetamisel, 6 EKAPit;
  - 8) suhtlemine kliendi ja meeskonnaga, 5 EKAPit;
  - 9) klienditöö põhimõtete rakendamine, 6 EKAPit;
  - 10) praktika, 25 EKAPit.
- 2.2. Valitavad põhiõpingute moodulid ja nende õppe maht **sotsiaalhoolekande suunal** on järgmised:
  - 2.2.1. Valitavad põhiõpingute moodulid ja õppe maht spetsialiseerumisel toevajadusega isikute igapäevatoimingute, töö- ja huvitegevuste juhendamisele on järgmised:
    - 1) erihoolekande teenuste osutamine, 4 EKAPit;
    - 2) kliendi vaimse tervise toetamine, 8 EKAPit;
    - 3) taastumispõhimõtetele tuginev klienditöö, 6 EKAPit;
    - 4) tegevusvõime hindamine ja tegevusplaani koostamine, 7 EKAPit;
    - 5) kliendi juhendamine, 7 EKAPit;
    - 6) kliendi vajadustest lähtuva keskkonna kohandamine, 5 EKAPit;
    - 7) digioskuste kasutamine klienditöös, 3 EKAPit.

2.2.2. Valitavad põhiõpingute moodulid ja õppe maht spetsialiseerumise abivajaja hooldamisele on järgmised:

- 1) kliendi toetamine igapäevastes toimingutes, 8 EKAPit;
- 2) kliendi ohutu liikumise ja asendravi korraldamine, 4 EKAPit;
- 3) kliendi aktiveerimine, 4 EKAPit;
- 4) haiguspõhise hoolduse korraldamine ja ravimite ohutu käsitlemine, 7 EKAPit;
- 5) töötamine erinevate sihtrühmadega, 6 EKAPit;
- 6) hooldusprotseduurid ja puhtuse tagamine hoolekandeesutuses, 4 EKAPit;
- 7) koduhoolduse ja majapidamise korraldamine, 4 EKAPit;
- 8) abivahendite, keskkonnakohanduste ja digilahenduste kasutamine kliendi toetamisel, 3 EKAPit.

2.3. Valitavad põhiõpingute moodulid ja nende õppe maht **sotsiaaltöö assisteerimise suunal** on järgmised:

- 1) dokumentide koostamine ja haldamine, 8 EKAPit;
- 2) klientitöö assisteerimine, 7 EKAPit;
- 3) sotsiaalhoolekande süsteemi tundmine, 6 EKAPit;
- 4) suhtlemine ja meeskonnatöö, 6 EKAPit
- 5) digilahenduste ja tehisintellekti kasutamine sotsiaaltöös, 5 EKAPit;
- 6) projektide korraldamine, 8 EKAPit.

3. Sotsiaaltöö ja -teenuste õppekava põhiõpingute moodulite kirjeldused

3.1.Kõikidele suundadele ja spetsialiseerumistele ühised põhiõpingute moodulid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
1.	Oskused eluks ja tööks	15 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab pädevusi, mis on vajalikud edasisel õpiteel ja ühiskonnas ennastjuhtivalt, vastutustundlikult ja tulemuslikult toimimiseks.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) püstitab enesearengu eesmärgid, arvestades enda võimeid ja võimalusi ning väärtustades tervislikke eluviise	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab tervislike eluviiside ja turvalise keskkonna tähtsust, sh toetavate suhtlusvõrgustike rolli tervise, õpimotivatsiooni ja üldise toimetuleku tagamisel; • analüüsib juhendamisel enda käitumis- ja tarbimisharjumusi ning nende mõju enda tervisele, heaolule ja üldisele toimetulekule; • hindab oma vaimse ja füüsilise tervise seisundit, arvestades põhilisi tegureid nagu magamine, toitumine, liikumine, suhted, kasutades selleks usaldusväärseid enesehindamise tehnikaid, sh veebipõhiseid töövahendeid; • koostab juhendamisel aja- ja tegevuskava enda vaimse ja füüsilise heaolu säilitamiseks, kasutades selleks erinevaid tervise edendamise ja säilitamise võimalusi; • kasutab kodukoha ja kooli lähedal paiknevad liikumisradu, harjutusväljakuid ja võimalusi erinevate liikumisviisidega tegelemiseks; • oskab kasutada mobiilirakendusi liikumisharjumuse ja kehalise aktiivsuse jälgimiseks; • analüüsib juhendamisel enda huvisid, väärtushoiakuid, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi; • sõnastab eneseanalüüsi tulemustest lähtuvalt juhendamisel eesmärgid, isiklike ja akadeemiliste sihtide poole liikumiseks; 	
	2) kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid ja -viise enda õpitegevuse kavandamisel ja juhtimisel <ul style="list-style-type: none"> • selgitab juhendatult õppimise olemust ning teadmiste ning oskuste omandamise protsessi, kasutades erinevaid teabeallikaid; • iseloomustab erinevaid õpistrateegiaid ja õppimise viise, seostades neid enda senise õpikäitumisega; • oskab analüüsida enda õpiharjumusi ning arvestada tahtlikku ja tahtmatu tähelepanu mõju oma õpitegevusele; • analüüsib juhendamisel oma õpimotivatsiooni, määratledes seda soodustavaid ja takistavaid tegureid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õppimis- ja igapäevategevuste ajakava, lähtudes enda 	

	<p>huvidest, eneseteostusega seotud eesmärkidest ja võimalustest;</p> <ul style="list-style-type: none"> • annab hinnangu enda varasematele õpitulemustele, arvestades eneseanalüüsi tulemusi ja saadud tagasisidet; • kavandab muudatused enda õppimisharjumustes, lähtuvalt hindamistulemustest ning toob saadud tagasiside põhjal näiteid õpistrateegiate kasutamisest õpitegevustes; • selgitab juhendamisel stressi ja frustratsiooniga toimetuleku võimalusi;
3) tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena	<ul style="list-style-type: none"> • suhtleb sotsiaalselt heakskiidetud vormis erinevas vanuses ja kultuuritaustaga inimestega, valides asjakohase käitumis- ja väljendusviisi ning kohandades suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; • jagab asjakohast infot nii kirjalikult, suuliselt kui visuaalselt, kasutades sobivaid suhtlemisvahendeid ja -vorme ning lähtudes suhtluspartnerist (sõber, kaasõpilane, õpetaja, ametiasutus); • kohandab enda suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; • toob näiteid illustreerimaks, kuidas esmamulje, eelarvamused, sh stereotüübid mõjutavad inimeste käitumist; • iseloomustab erinevaid meeskonnatöö rolle ja nende mõju töö tulemuslikkusele, kasutades teabeallikaid; • analüüsib juhendamisel rühmas toimuvaid protsesse ja nende võimalikku mõju inimese käitumisele igapäevaelus; • teeb kaaslastega teadlikult koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks, järgides meeskonnatöö põhimõtteid, suhtlus- ja käitumisnorme ning kasutades digitaalseid ühistöövahendeid;
4) mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ühiskonnale	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab juhendamisel vastutustundliku tarbimise ja tootmise põhimõtteid ning tehtavate valikute mõju keskkonnale, kogukondadele ja enda heaolule; • toob näiteid probleemsetest tarbimissituatsioonidest ning oskab otsida abi oma õiguste kaitseks; • hindab kriitiliselt ostudega seotud teadete, pakkumiste ja soovitude usaldusväärsust; • kirjeldab jätkusuutliku arengu eesmarke, seostades neid ümbritseva keskkonna ja õpitava valdkonnaga; • kaardistab juhendamisel ühiskonnas esinevaid sotsiaalseid probleeme, kasutades erinevaid teabeallikaid ja infotehnoloogiavahendeid; • analüüsib meeskonnatööna valitud probleemi lahendamise võimalusi, kasutades tõenduspõhiseid fakte ja teabeallikaid; • kavandab juhendatav meeskonnatööna tegevuskava valitud probleemi lahendamiseks, kasutades loovustehnikaid ning arvestades ressursside säästliku ja vastutustundliku kasutamise põhimõtteid; • kavandab lahenduse elluviimiseks vajaliku eelarve, kasutades digivahendeid;

<p>5) mõistab tööturu toimimise põhimõtteid ja enda arenguvajadusi tööturule sisenemiseks</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab teabeallikate põhjal majanduslike, tehnoloogiliste, looduslike ja teiste keskkonnatingimuste muutuste mõju majanduskeskkonnale; • iseloomustab juhendatud meeskonnatööna Eesti majanduskeskkonna ja tööturu toimimist eri tegevusvaldkondades, kasutades erinevaid teabeallikaid; • iseloomustab erineva haridustaseme ja oskustega inimeste võimalusi tööturul, arvestades töötasu seost väärtusloomega; • selgitab teabeallikate põhjal tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töösuhetes; • võrdleb erinevate lepingutingimuste tähtsust töösuhetes, võimalike probleemide ennetamisel; • võrdleb enda kogemusi ja oskusi valitud tegevusvaldkonnas erinevates ametites ja rollides tegutsemiseks vajalikega, kasutades oskuste kompassi; • kavandab enesearengut toetavaid tegevusi, lähtudes enda eesmärkidest ja arendamist vajavatest oskustest; • selgitab ressursside (raha, aeg, inimesed) vajadust ja säästmise võimalusi, arvestades enda seatud eesmärkidega;
<p>6) kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab igapäevaeluga seonduvaid arvutusülesandeid, kasutades koolimatemaatikast tuttavaid mudeleid ja meetodeid; • planeerib digivahendite abil igapäevased tulud-kulud, arvestades enda vajaduste ja võimalustega; • esitab kirjalikku ja suulist informatsiooni selgelt ja struktureeritult nii eesti keeles kui ka põhikoolis õpitud võõrkeeles; • kasutab tehnoloogilisi vahendeid ja seadmeid ning tõenduspõhiseid andmeid otsuste või järelduste tegemiseks igapäevaeluga seotud küsimustes; • kasutab igapäevaelus ettetulevate olukordade lahendamisel eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid; • koostab pädevuse piires eesti- ja võõrkeelseid tekste, lähtudes igapäevaelu vajadustest; • otsib tööülesande täitmiseks vajalikku teavet, hinnates erinevate teabeallikate usaldusväärsust; • lahendab reaalelulisi ülesandeid, sidudes tervikuks mitme ainevaldkonna teadmisi ja oskusi; • toob näiteid matemaatika, füüsika, keemia ja bioloogia omavahelistest seostest igapäevaelus.
<p>7) korraldab teadlikult oma rahaasju mõistes, et oma hea finantsilise käekäigu eest vastutab vaid tema ise</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koostab isikliku eelarve arvestades enda finantseesimärke, analüüsides juhendamisel oma sissetulekuid, väljaminekuid ja rahalist seisu sh säästmise võimalusi; • arutleb meeskonnatööna sissetuleku, tarbimisvalikute ja investeerimisotsuste mõju üle üksikisiku, ühiskonna ja keskkonna tasandil; • hindab elumuutvate sündmuste (abiellumine, laste saamine, õnnetus, surm) mõju finantsplaneerimisele, eristades rahalist väärtust emotsionaalsetest jt väärtustest; • kirjeldab pangateenuseid ja finantsteenuse osutaja rolli üksikisiku rahaasjade korraldamisel, tuues esile pakutavaid võimalusi, kaasnevaid kohustusi ja riske;

	<ul style="list-style-type: none"> oskab valida laenutooteid, kasutades sobivaid võrdlusvahendeid ning arvestades pakutavat intressimäära ja maksetingimusi; iseloostab põhiomaduste alusel peamiste varaklasside nagu kinnisvara, võlakirjad ja aktsiad olemust ja erinevusi ning nende kasutamisevõimalusi ja sellega kaasnevaid riske isiklike finantseesmärkide saavutamiseks kirjeldab isikliku eluaseme soetamise võimalusi, tuues välja üürimise ja ostmise eelised ja puudused; selgitab pensioni kui pikaajalise finantsmehhanismi olemust ja selle planeerimise olulisust, kasutades asjakohaseid teabematerjale.	
2.	Digioskuste arendamine	5 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab enda digipädevusi elektroonilise teabe otsimiseks, loomiseks ja haldamiseks, arvestades digitehnoloogia kasutamisel tervisekaitse ja küberturvalisuse nõuete ning autorikaitse ja eetika põhimõtetega.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) kasutab digikeskkonnast vajaliku teabe leidmiseks sobivaid infootsingu ja andmehalduse võtteid, hinnates digisisu asjakohasust	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> määratleb oma teabevajaduse ning rakendab sobivaid infootsingu võtteid, et leida digikeskkonnast asjakohane teave; otsib ja filtreerib andmeid, infot ja materjale eesmärgipäraselt, kasutades erinevaid otsingumeetodeid ja -tööriistu; analüüsib juhendamisel leitud andmeid, infot ja digisisu, hinnates nende allikate päritolu usaldusväärsust ja asjakohasust; salvestab ja korrastab digikeskkonnas faile, kasutades kaustu ja kategooriaid, et tagada lihtne ligipääs ja haldus; töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil ning esitleb tulemusi selgelt ja arusaadavalt diagrammide ja skeemide abil;	
2) kasutab info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks sobivaid digilahendusi, arvestades digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme ning küberturvalisuse nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> kasutab sobivaid digitehnoloogiaid ja -sisu, et tõhusalt suhelda ja panustada meeskonnatöösse; jagab infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks kontekstist ja eesmärgist tulenevalt korrektse viisi ja sobiva vahendi; kasutab iseseisvalt ja efektiivselt kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid, näiteks e-päevik, riigiportaal, digitaalsed õpikeskkonnad, pangateenused; kasutab turvaliselt ühismeediat, ajaveebi ja video jagamise platvorme oma algatuste tutvustamiseks ja teiste kaasamiseks; järgib digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme, arvestades erinevate sihtrühmade kultuurilisest, vanuselisest ja keelelisest eripärasest tulenevaid vajadusi; haldab enda digitaalset identiteeti, arvestades küberturvalisuse nõuetega;	

	<ul style="list-style-type: none"> ● analüüsib juhendamisel oma digitaalset jalajälge ja selle mõju enda kuvandile;
3) loob ja täiustab digisisu, kasutades sobivaid tööriistu sh tehisintellekti lahendusi vastutustundlikult ning arvestades autoriõiguse põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> ● loob digisisu teksti, esitluse, pildi ja videona, kasutades sobivaid tööriistu ning arvestades kvaliteedi, konteksti ja eesmärkidega; ● kohandab olemasolevat digisisu uue ja sisukama digimaterjali loomiseks, kombineerides erinevaid teabeallikaid ja digimaterjale; ● järgib digisisu loomisel ja kasutamisel autoriõiguse ning eetika põhimõtteid, arvestades andmekaitse ja konfidentsiaalsuse nõuetega; ● rakendab juhendamisel asjakohaseid litsentsitingimusi (Creative Commons) vastavalt sisule ja kontekstile; ● kasutab tehisintellekti rakendusi digisisu loomisel ja muutmisel vastutustundlikult, arvestades kvaliteeti ja konteksti; ● analüüsib juhendamisel tehisintellekti loodud digisisu täpsust, usaldusväärsust ja konteksti sobivust;
4) kaitseb oma digiseadet, isikuandmeid, privaatsust ja tervist, rakendades küberturvalisuse ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> ● kaitseb oma digiseadmeid ja nende sisu, rakendades ohtude vähendamiseks asjakohaseid turvameetmeid ja uuendades regulaarselt vastavat tarkvara; ● tuvastab digiseadmeid ähvardavad ohud ja rakendab ennetusmeetmeid nende vältimiseks; ● rakendab turvameetmeid isikuandmete ja privaatsuse kaitseks, kasutades tugevaid parooli, kaheastmelist autentimist ning andmete krüpteerimist, et piirata juurdepääsu enda andmetele; ● analüüsib digiteenuse privaatsusreegleid ja kohandab privaatsusseadeid oma isikuandmete kaitseks; ● analüüsib enda käitumist digitehnoloogia kasutamisel, lähtudes sellega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest; ● säilitab tervisliku tasakaalu digitehnoloogia kasutamisel, rakendades ajapiiranguid, puhkeperioode ja ergonoomilisi töövõtteid; ● reageerib adekvaatselt küberkiusamisele ning kasutab sobivaid vastumeetmeid, vältimaks edasist kahju; ● analüüsib digitehnoloogia keskkonnamõju ja rakendab ressursisäästlikke digikäitumise meetodeid, optimeerides seadmete energiatarvet ja eluea kestust ning hallates digiprügi ökoloogilise jalajälje vähendamiseks;
5) lahendab digitehnoloogia kasutamisega seotud probleeme, tuvastades tehnilised tõrked ning valides sobivad lahendused nende likvideerimiseks	<ul style="list-style-type: none"> ● tuvastab digiseadme lihtsama tehnilise tõrke põhjuse ja lahendab selle juhendi abil ● valib konkreetse ülesande jaoks sobiva riist- ja tarkvara, arvestades ülesande spetsiifikat ja võimalikke alternatiive ● kohandab ja seadistab juhendite alusel digiteenust või platvormi vastavalt enda vajadustele ● analüüsib oma digipädevust, koostab plaani enese arendamiseks ja oskuste täiendamiseks ● toetab digitehnoloogia vähemkogenud kasutajaid, pakkudes juhiseid ja variante probleemide lahendamiseks.

3.	Sissejuhatus valdkonna kutseõpingutesse	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab sotsiaalvaldkonna olemust ja väärtusi, analüüsib oma rolli ning õpivalmidust sotsiaaltöö valdkonnas		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) selgitab sotsiaalvaldkonna eesmärgi, väärtuste ja eetika tähendust tulevase kutsealase arenguplaani kontekstis	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab sotsiaalvaldkonna rolli ühiskonnas ja selle põhiväärtusi seostades need peamiste sihtrühmade ja teenustega; selgitab väärtuste ja eetiliste põhimõtete mõju sotsiaaltöö ja hoolekande tegevusele konkreetsete tööolukordade abil; põhjendab oma väärtuspõhise tegutsemise olulisust seostades selle oma kutsealase arenguga; 	
2) mõtestab eriala õppe eesmärgi ja sisu, lähtuvalt kutsestandardist ja õppekavast seostades seda eriala ja tööturu vajadustega	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab eriala õppe eesmärgi, seostades neid tööturu vajadustega; toob näiteid sotsiaaltöö mitmekesiste väljundite kohta arvestades tööandja ootusi; arutleb kutsenõuete ja kutse-eetika üle sotsiaalvaldkonnas, lähtudes kutsestandardist; leiab infot edasiõppimise võimaluste kohta järgmisel haridustasemel, kasutades infootsingut; 	
3) seostab sotsiaalvaldkonna tegevusvaldkondi ja teenuseid ettevõtete külastuse vaatlustulemustega	<ul style="list-style-type: none"> koostab juhendi alusel ülevaate sotsiaalvaldkonna ettevõtetest, võttes aluseks õppekäikudel saadud infot; kirjeldab ettevõtete poolt pakutavatest teenustest ja eristab erinevaid teenusevaldkondi uurides ettevõtete kodulehti; seostab juhendatult sotsiaalvaldkonna teenuseid ja sihtgrupe nende vajadustest lähtuvalt; 	
4) rakendab töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid igapäevatoos ohutu ja tervisliku töökeskkonna tagamisel	<ul style="list-style-type: none"> analüüsib näidisjuhtumi näitel keskkonna ja eluviiside mõju inimese heaolule ja toimetulekule; kirjeldab tööohutuse ja töötervishoiu põhimõtteid seostades neid vastutustundliku tegutsemisega valdkonnas; kirjeldab erialal tekkida võivaid terviseriske, kasutades teabe leidmiseks digiallikaid; koostab meeskonnatööna riskianalüüsi lähtudes sotsiaalvaldkonna töökeskkonna ohuteguritest ja ennetusmeetmetest; 	
5) kasutab esmaseid suhtlemisoskusi ning analüüsib oma õpi- ja arenguvajadusi sotsiaaltöö valdkonnas	<ul style="list-style-type: none"> kasutab selget, viisakat ja lugupidavat suhtlemisviisi rollimängu raames; koostab eneseanalüüsi, hinnates oma õpimotivatsiooni, oskusi ja arenguvajadusi seoses sotsiaaltöö valdkonna nõuetega; seostab oma isiklikud arenguvajadused töövaldkonna ootustega, põhjendades oma eesmärgi ja vajadusi. 	
4.	Väärtuspõhine töö Eesti sotsiaaltöö süsteemis	4 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tunneb Eesti sotsiaalvaldkonda ja rakendab põhiõigusakte, tegutsedes väärtuspõhiselt ja eetiliselt, kaitstes kliendi õigusi, privaatsust ja ohutust ning arvestades eripärasid diskrimineerimisvabalt		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	

Õpilane: 1) orienteerub sotsiaalvaldkonna süsteemis ja halduskorralduses tundes peamisi teenuseid ja toetusi, lähtudes kliendi vajadustest ja valdkonna seadustest		Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab riigi ja kohaliku omavalitsuse rolle erinevate sotsiaalteenuste ja toetuste osutamisel koostatud ülevaatekaardi abil; võrdleb erinevaid sotsiaalteenuseid ning toetusi omavahel lähtudes nende klientidest, eesmärkidest ning taotlemisest; nimetab kliendi juhtumist tulenevalt erinevaid sotsiaalvaldkonnas olevaid võimalusi tema toetamiseks; nimetab sotsiaaltöö põhiväärtusi seostades need ühe tööolukorra näitega; nimetab kliendi õigusi ja kohustusi lähtudes valdkonna seadusandlusest;	
2) korraldab abivajaja toimetulekut toetavaid rehabilitatsiooni-, sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid koostöös võrgustikuga, lähtudes õigusaktides sätestatud teenuste loetelust		<ul style="list-style-type: none"> selgitab rehabilitatsiooni-, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste saamise võimalusi abivajaja toimetulekuvõimet lähtuvalt õigusaktidest; juhendab ja abistab abivajajat sobivate teenuste taotlemisel ja kasutamisel koostöös võrgustikuga; tunneb klienditööga seotud andmete kasutamise korda ja käitleb eriliigilisi andmeid õigesti; rakendab konfidentsiaalsuse ja andmekaitse nõudeid järgides kliendi õigusi ja kohustusi;	
3) kohandab suhtlemist ja teenuse vahendamist lähtudes keskkonna, isiku ja kultuuri eripäradest		<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab erinevaid kliendisuhtluse meetodeid põhjendades nende kasutamise sobivust vastavalt olukorra iseloomule ja kliendi vajadustele; rakendab klienditöös kohandusi kliendi kultuurilistest, keelelistest, usulistest ja erivajadustest tulenevates eripäradest; kasutab abivajaja ja tema võrgustikuga suheldes kaasavat suhtlusstiili ja sõnavara, arvestades vestluskaaslase eripärasid, kultuuritausta ning maailmavaadet; selgitab töö- või suhtlussituatsioonis diskrimineerivat käitumist lähtuvalt ebaõiglase kohtlemise alustest; kirjeldab tegutsemisviisi diskrimineerimisjuhtumi korral, kaasates vastavad spetsialistid olukorra lahendamiseks;	
4) reguleerib oma emotsionaalset reaktsiooni kliendi surma ja leina olukordades, kasutades enesehoiuvõtteid		<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab kliendi surma või leina olukorra oma tundeid ja mõtteid, analüüsides nende mõju oma töövõimele; selgitab professionaalsete piiride ja empaatia tasakaalu olulisust tuues näiteid reaalse töö olukordadest; kirjeldab pingelistes olukordades enesehoiu- ja taastumisvõtete kasutamist, selgitades nende tõhusust enda toimetuleku seisukohalt.	
5.	Vaimse ja füüsilise tervise põhimõtete rakendamine		6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab inimese arenguetape ja erinevate sihtrühmade eripärasid ning oskab toetada vaimset ja füüsilist toimetulekut oma pädevuse piires.			
Õpiväljundid Õpilane:		Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> nimetab iga vanuserühma arengu eripärad kavandades toetavad tegevused;	

1) selgitab inimese elukaare põhimõisteid, arenguetappe ja arenguülesandeid seostades neid sobivate toetamise viisidega ja kohandades suhtlust	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab kliendijuhtumi vanuse või elukaare etapi sotsiaalse, kognitiivse, moraalse ja emotsionaalse arengu eripärad seostades need sobiva suhtlusviisi ja keskkonnaga; • nimetab erinevate erivajadustega kaasnevaid keskkonnakohanduste vajadusi; • selgitab sobivate juhendamise võtete kasutamist lähtudes kliendi vajadustest ja eripäradest;	
2) rakendab psühhosotsiaalse toe põhimõtteid, toetades klienti emotsionaalselt ja sotsiaalselt erinevates eluolukordades	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kliendi lisatoe või nõustamise vajadust erinevates olukordades; • toob näiteid psühhosotsiaalse toe pakkumise mõjust kliendi igapäevaelus või kriisiolukorras; • kasutab juhendamisel psühhosotsiaalse toe võtteid vastavalt kliendi vajadustele ja olukorrale kaasates tugivõrkustiku liikmeid;	
3) juhendab klienti tervise edendamisel ja toimetulekul	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab vaimse tervise riskide varajasi märke, selgitades kuidas neile reageerida; • koostab kliendile tervise edendamise plaani lähtuvalt konkreetsest olukorrast; • koostab ülevaate kohaliku kogukonna ressurssidest, mis toetavad kliendi tervise edendamist ning toimetulekut, kasutades selleks interneti otsingut;	
4) dokumenteerides tegevused vastavalt juhendile	<ul style="list-style-type: none"> • dokumenteerib kliendiga seotud kriisijuhtumi vastavalt juhendile; • eristab mõnuainete kuritarvitamist ning sõltuvust nimetades neid seisundeid iseloomustavaid tunnuseid; • selgitab rühmatööna sõltuvusainete ja käitumuslike sõltuvuste põhitõdesid ja esmast abi.	
6.	Tööohutuse põhimõtete järgimine igapäevatöös	3 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tegutseb sotsiaalvaldkonna töökeskkonnas ohutult, enda ja teiste tervist hoidvalt ning järgides hügieeninõudeid		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) tegutseb oma valdkonnas töökeskkonna ohutusnõuetele vastavalt rakendades ergonoomilisi töövõtteid	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab oma valdkonna tööohutusriskid valides sobivad ohutusmeetmed; • demonstreerib ergonoomilisi töövõtteid teisaldades patsienti erinevates situatsioonides; • valib näidisolukorras oma töö toetamiseks sobiva abivahendi;	
2) kasutab isikukaitsevahendeid järgides hügieeninõudeid ning kestlikkuse põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> • valib vastavalt olukorrale õige isikukaitsevahendi põhjendades valikut; • teostab kätehügieeni kõigi kriitiliste tegevuste järel jälgides tehnika vastavust kontrollnimekirjale; • kasutab isikukaitsevahendeid jälgides õiget järjekorda; • demonstreerib jätmete sorteerimist paigutades need õigetesse jäätmekogujatesse; • kasutab oma tegevustes vahendeid ja materjale säästlikult lähtuvalt kestlikkuse põhimõtetest;	
3) tegutseb ohutult kodukülastusel või üksinda töötades	<ul style="list-style-type: none"> • täidab kodukülastuse eelneva riskihinnangu tuginedes näidisjuhtumile ja ohutuse põhimõtetele; • demonstreerib ohutut sisenemist ja positsioneerimist kodukülastuse käigus kasutades rollimängu; • rakendab de-eskaleerimisvõtteid säilitades neutraalse tooni ja sõnastades selged piirid;	

	<ul style="list-style-type: none"> demonstreerib ohumärkide ilmnemisel turvalist kodukülastuse kohtumise lõpetamist, koostades lühikokkuvõtte olukorrast ja jätkutegevustest;	
4) hoiab professionaalseid piire jälgides tööalast enesehoidu	<ul style="list-style-type: none"> koostab isikliku piiride ja riskikohtade plaani kirjeldades võimalused riskide vältimiseks; selgitab läbipõlemise varajased märgid seostades neid sobivate enesehoiupraktikatega läbipõlemise ennetamiseks.	
7.	Tervishoiualaste teadmiste kasutamine kliendi toetamisel	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab inimese anatoomiat ja füsioloogiat annab oma pädevuse piires esmast abi sh eluohtlikke seisundite korral, suhtleb sihipäraselt tervishoiuteenuse osutajatega ja järgib ravimiõppe aluspõhimõtteid		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) tunneb inimese anatoomiat ja füsioloogiat seostades neid isiku toimetulekuga	<ul style="list-style-type: none"> määrab skeemilt erinevad elundkonnad nimetades nende põhiülesanded; tunneb kehafunktsioonide normvahemikke tuvastades nende kõrvalekalde; seostab sümptomi kliendi tervise olukorraga kirjeldades oma edasist tegevust;	
2) annab esmast abi oma pädevuse piires ja valdab elustamisvõtteid	<ul style="list-style-type: none"> teeb näidisjuhtumi põhjal ABCDE esmase kontrolli ja tagab ohutuse; demonstreerib õigete esmaabi võtete kasutamist simulatsiooni käigus; tuvastab astma ägenemise tunnused kirjeldades järgnevaid tegevusi; nimetab eluohtliku seisundi tunnuseid selgitades edasise tegevuse vajadust; demonstreerib patsiendi elustamist kliinilisest surmast, kasutades südamemassaaži ning kunstlikku hingamist; suhtleb kiirabi/või meditsiini töötajaga dokumenteerides ära kõik olulised infod;	
3) mõistab ravimite, annustamise eesmärki ja põhimõtteid, nende säilitustingimusi ja võimalikke kõrvaltoimeid ning enda tegevuspädevust nendega töötamisel	<ul style="list-style-type: none"> tuvastab ravimi toimeaine, annuse ja säilitustingimused lähtuvalt ravimipakendi juhendist; nimetab sagedasi kõrvaltoimeid ja ohuindikaatoreid ravimi üleannustamisel kirjeldab tegevust üleannustamise korral arvestades oma pädevuse piiridega; sõnastab oma pädevuspiirid, nimetades lubatud ja keelatud tegevused.	
8.	Suhtlemine kliendi ja meeskonnaga	5 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane loob professionaalse kontakti, suhtleb empaatiliselt ja võrdsust austavalt, kohandab suhtlust, juhib kriisi ja konflikti de-eskaleerivalt ning tegutseb tulemuslikult meeskonnas ja võrgustikus.		

Õpiväljundid Õpilane: 1) arendab professionaalset kontakti järjepideva ja sihipärase suhtlemise abil kasutades alternatiiv-/toetava kommunikatsiooni põhivõtteid	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • demonstreerib kontakti loomist alustades vestlust tervituse, enese tutvustuse ja rolli selgitusega; • kasutab eesmärgipäraselt erinevaid kommunikatsiooni meetodeid demonstreerides neid rollimängus; • sõnastab koos kliendiga vestluse eesmärgi ja kokkuvõtte kasutades struktureeritud ja arusaadavat vormi; • valib sobiva suhtluskanali/abivahendi lähtuvalt kliendi vajadustest ja eripärasest; • koostab infolehe valitud teema kohta kasutades lihtsat keelekasutust;	
2) reageerib kriisi- ja konfliktisituatsioonides rakendades deeskaleerivaid meetodeid	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab probleeme kliendi ja tema võrgustikuga rakendades konkreetseid konflikti leevendavaid ja pingeid vähendavaid suhtlusvõtteid; • selgitab kohtumise lõpetamist ohumärkide ilmnemisel;	
3) teeb tulemuslikult meeskonna- ja võrgustikutööd	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab meeskonnatöö korraldamise põhimõtteid arvestades meeskonna vajadusi ja sidusvaldkondade võimalusi; • juhendab meeskonnaliikmeid toetades nende iseseisvat tegutsemist ja tagades ühiste eesmärkide saavutamise koostöises keskkonnas; • tutvustab oma tööalaseid kogemusi ning juhendab ja motiveerib meeskonna liikmeid tööalaste olukordade lahendamisel lähtudes meeskonnatöö ja kutse-eetika põhimõtetest; • teeb meeskonna- ja võrgustikutööd arvestades osalejate eripära ja abivajajate vajadusi; • delegeerib töö arvestades töötajate pädevust ning meeskonna ressursse;	
4) vahetab tagasisidet professionaalselt reflekteerides oma suhtlemist	<ul style="list-style-type: none"> • annab ja võtab vastu tagasisidet struktureeritult ja konstruktiivselt; • analüüsib oma oskusi lähtuvalt tagasisidest, koostades endale arenguplaani.	
9.	Klienditöö põhimõtete rakendamine	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab kliendikeskset ja taastumist toetavat lähenemist kliendi igapäevaelu toetamisel, oskab juhendada lihtsates tegevustes, koostab koostöös kliendiga digitaalse eesmärgistatud toetuse/hoolduse/tegevusplaani.		
Õpiväljundid Õpilane 1) kasutab töötamisel juhendamise ja igapäevaelu toetamise põhivõtteid (BADL/IADL) kliendi iseseisvust hoides	Hindamiskriteeriumid Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • valib antud olukorras õige toe taseme, vältides võimalusel kliendi eest ära tegemist; • kirjeldab konkreetse tegevuse sammud ja võimalikud ohud juhendades klienti lähtuvalt kliendi tasemest ning tegevuseanalüüsist; • tuvastab kliendi abi vajaduse valdkonnad kasutades toimetuleku lühihindamise skaalat (BADL/IADL);	

2) koostab kliendi vajadusi arvestades tegevus-/toetus-/hooldusplaani üldpõhimõtete järgi	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab hooldustegevuste eesmärgi ja piiride kujundamist tuginedes hooldusvajaduse hindamisele; • kirjeldab kliendi olukorda tuues esile tema tugevused ja toimetulekut mõjutavad tegurid; • sõnastab kliendi plaani jaoks eesmärgid kasutades SMARTeesmärgi vormi; • koostab kliendi tegevus-/toetus-/hooldusplaani tuginedes eelnevatele hindamistele; • planeerib järelhindamise läbiviimise vastavalt kokkulepitud hindamisprotseduurile;	
3) tegutseb kogukonnapõhiselt rakendades normaliseerimise põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> • kaardistab kogukonna ressursid kirjeldades nende sobivuse kliendi vajadustes lähtudes; • koordineerib kliendi osalemist kogukonna tegevustes korraldades suhtlust ja jälgides koostöö jätkusuutlikkust; • selgitab kliendi kogukonnateenusel osalemise mõju seostades selle tema igapäevase elu ja toimetuleku toetamisega;	
4) dokumenteerib klienditöö nõuetekohaselt kasutades digitehnoloogiat	<ul style="list-style-type: none"> • koostab klienditöö kontaktmärkmed või protokolli kokkulepitud vormis, kasutades digitehnoloogiat; • planeerib klienditöö tegevused kasutades kalendrit ja meeldetuletusi ning dokumenteerides kokkulepped arusaadavalt; • selgitab andmekaitseenõuete järgimist klienditöö dokumenteerimise protsessis.	
10.	Praktika	25 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab õppekeskkonnas omandatud kutsealaseid teadmisi, oskusi ning hoiakuid vastavalt valitud suunale praktika ettevõtetes meeskonna liikmena		
Õpiväljundid Õpilane: 1) planeerib isiklikud praktika eesmärgid tulenevalt õppekavast	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab praktikakorraldust ja õppekavast tulenevaid praktika eesmärgi ning enda õigusi ja kohustusi praktikandina vastavalt kehtivatele regulatsioonidele; • täidab praktikale asumiseks vajalikud dokumendid vastavalt koolis kehtivatele nõuetele;	
2) täidab praktikaülesandeid ettevõttes vastavalt oma erialasele suunale, järgides praktikakava ja seatud eesmärgi	<ul style="list-style-type: none"> • töötab praktikaetevõttes vastavalt praktika kavale ja eesmärkidele, arvestades juhendaja korraldusi, järgides tööohutus- ja töötervishoiu nõudeid ning ettevõtte sisekorraeeskirja; • suhtleb kaastöötajatega ja klientidega/abivajajatega lugupidavalt, lähtudes üldtunnustatud käitumisreeglitest ja meeskonnatööst; • täidab praktikapäevikut, kirjeldades oma tegevusi ning seostades töökogemust õppetöö käigus omandatud teadmiste ja oskustega;	
3) hindab praktika eesmärkide saavutamist, lähtudes praktika kavast	<ul style="list-style-type: none"> • koostab praktika aruande, järgides koolis kehtivaid nõudeid, kasutades erialast terminoloogiat ja andmekaitseenõudeid; • hindab õpiväljundite ja võtmepädevuste saavutamist vastavalt koolis kehtivatele nõuetele.	

3.2. Valitavad põhiõpingute moodulid sotsiaalhoolekande suunal

3.2.1. Valitavad põhiõpingute moodulid spetsialiseerumisel toevajadusega isikute igapäevatoimingute, töö- ja huvitegevuste juhendamisele

11.	Erihoolekande teenuste osutamine	4 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tunneb erihoolekande teenuseid ja korraldust Eestis, rakendab kvaliteedijuhise põhimõtteid igapäevatoimingutes, kirjeldab kliendi teekonda teenustele, kasutab rahvusvahelise funktsioneerimisvõime klassifikatsiooni (RFK) ja teeb koostööd eestkostja ning teiste osapooltega.		
Õpiväljundid Õpilane	Hindamiskriteeriumid Õpilane	
1) kirjeldab erihoolekande teenuseid tuginedes kehtivale seadusandlusele ja teenuste eesmärkidele	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab erinevaid erihoolekande teenuseid seostades need aluseks oleva seadusandlusega; • selgitab erihoolekande põhimõtteid kasutades korrektselt valdkonnas spetsiifilist sõnavara; • nimetab kliendijuhtumi hinnangu alusel sobiva erihoolekande teenuse; • kirjeldab tegevusjuhendaja rolli lähtudes erinevatest erihoolekandeteenustest; 	
2) kasutab oma tööülesannetes erihoolekande kvaliteedijuhise põhimõtteid järgides riskiennetuse nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab erihoolekande kvaliteedikriteeriume kirjeldades nende täitmiseks vajalike meetmeid; • koostab kvaliteedi tagamise kontrollnimekirja ühe igapäevase tegevuse jaoks määrates kontrollpunktid, vastutajad ja tõendamiseviisid; • analüüsib erihoolekande töös kvaliteediriske määrates iga riski kohta konkreetse ennetus- ja korrigeerivad meetmed ning nende täitmise tõendamise viisi; 	
3) mõistes protsessiga seotud dokumentide sisu ja koostab kliendi teekonna skeemi erihoolekande teenustele	<ul style="list-style-type: none"> • kaardistab kliendi teekonna etapid erihoolekandesüsteemis koostades selle kohta visuaalse skeemi; • seostab dokumentide sisu kliendi vajaduste ja teenuse eesmärkide ning etappidega tuvastades iga klienditeekonna etapi kohta õige dokumendi ja vajalikud infod; 	
4) kasutab rahvusvahelise funktsioneerimisvõime klassifikatsiooni (RFK) kliendi funktsioneerimisvõime kirjeldamisel	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab RFK struktuuri valides konkreetse juhtumianalüüsi põhjal sobivad RFK koodid; • märgib iga valitud koodi juurde probleemi raskusastme põhjendades lühidalt oma valikut; • selgitab RFK profiili tulemusi, kavandades kliendile sobivaid toetustegevusi; 	
5) teeb koostööd eestkostja ja teiste võrgustike liikmetega kaitstes kliendi huve	<ul style="list-style-type: none"> • eristab eestkostja, tegevusjuhendaja / tugiisiku ja lähedase rolle klienditöös arvestades rolli õigusi, volitusi ja kohustusi; • koostab koostöö põhimõtted eestkostja, tegevusjuhendaja ja kliendi vahel fikseerides need kirjalikult; • selgitab eestkostel oleva kliendi kaasamist teda puudutavatesse otsustusprotsessidesse, arvestades tema suutlikkust ja kasutades vajadusel lihtsustatud keelt või alternatiivseid suhtlusviise. 	

12.	Kliendi vaimse tervise toetamine	8 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tunneb Rahvusvahelise Haiguste Klassifikatsiooni (RHK-10) struktuuri ja levinumaid F-diagnooside valdkondi, märkab põhisümptomeid ja riskimärke, rakendab taastumispõhist suhtlust, jälgib oma pädevuse piires ravimite kasutamisega seotud nähtusid/kõrvaltoimeid ning teeb koordineeritud koostööd tervishoiu spetsialistidega		
Õpiväljundid Õpilane: 1) selgitab RHK-10 ülesehitust leides klassifikatsioonist õige F-diagnoosi kirjelduse	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab RHK-10 peatükkide loogikat selgitades peatükkide jaotust ja koodisüsteemi põhimõtteid; • kirjeldab RHK-10 diagnoosimise põhimõtteid sümptomite kogumi põhjal, tuues näiteid psüühiliste haiguste väljendumisest kliendil esinevatest sümptomitest; • selgitab tegevusjuhendaja rolli ja vastutuse piire eristades diagnoosimist ja kliendivaatlust; 	
2) planeerib kliendile sobiva toetuse arvestades levinud psüühikahäirete sümptomite kogumeid ja nendega seotud riske	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab levinud psüühika häireid nimetades nende sümptomeid ja eripärasid; • selgitab psüühikahäirega seotud riske ja ohte nimetades meetmeid, kuidas nendega ümber käia; • planeerib sobivad toetusmeetmed lähtuvalt kliendi vajadustest ja eripärast; 	
3) jälgib ravimitega seotud nähtusid/kõrvaltoimeid tuvastades ja dokumenteerides kiiret sekkumist nõudvaid ohuseisundeid	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab psühhiaatrilises ravis enamlevinud ravimite gruppe märkides ära nende toimed; • nimetab psühhiaatriliste ravimite levinud kõrvaltoimeid selgitades selle mõju kliendi igapäevatoimingutele ja toimetulekule; • dokumenteerib ravimite manustamise ning nende kõrvaltoimetega seotud vaatlused järgides asutuse korda; 	
4) koostab kriisimärkide-/turvaplaani koos kliendiga, lähtudes tema vajadustest ja riskitasemest	<ul style="list-style-type: none"> • valib simulatsiooni ülesandes sobiva suhtlusviisi lähtuvalt kliendi tervises seisundist ja diagnoosist; • kohandab suhtlust ja igapäevase toe häire eripära järgi; • koostab koostöös kliendiga kriisimärkide-/turvaplaani lähtuvalt kliendi eripärast. 	
13.	Taastumispõhimõtetele tuginev klienditöö	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane rakendab taastumispõhist, kliendikeskset ja kogukonnapõhist lähenemist: loob ja hoiab professionaalset kliendisuhte, kasutab CHIME-raamistikku ja CARE metoodika põhimõtteid, korraldab võrgustikutööd		
Õpiväljundid Õpilane: 1) suhtleb kliendiga professionaalset järgides taastumise põhimõtteid	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab professionaalse kliendisuhte kujunemise põhimõtteid hinnates, kuidas tema suhtlemine mõjutab kliendi usaldust ja koostööd; • loob viisaka ja lugupidava suhtluse, kujundades sobiva õhkkonna vestluseks; • viib läbi kliendivestluse kasutades sobivaid tehnikaid ja keelekasutust; • demonstreerib vestluse turvalist lõpetamist lähtudes kliendi olukorrast ja vajadustest; 	

2) hindab kliendi olukorda terviklikult, hõlmates kõiki eluvaldkondi, tema elukeskkonda ja sotsiaalset võrgustiku	<ul style="list-style-type: none"> • viib läbi struktureeritud hindamise, kaardistades kliendi vaimse, sotsiaalse ja füüsilise seisundi ning elukorralduse valdkonnad; • kaardistab kliendi võrgustiku ning toetavad ja takistavad keskkonnategurid kasutades CARE metoodika põhimõtteid; • nimetab kliendi tugevusi ja ressursse erinevates eluvaldkondades lähtudes taastumispõhimõtetest;	
3) kasutab CHIME raamistikku kliendisuhte ja igapäevase toe kavandamisel	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kliendijuhtumit tuginedes CHIME-mudelile ning kirjeldades iga mudel konkreetseid toetavaid tegevusi; • suhtleb kliendiga kasutades mitesildistavat ja kliendi identiteeti toetavat keelekasutust;	
4) korraldab kliendi- ja lähedaste tugigruppe, tagades turvalise, eesmärgipärase ja kestliku grupiprotsessi	<ul style="list-style-type: none"> • sõnastab tugigrupi eesmärgi, sihtrühma ja fookuse kasutades lihtsat keelt; • kavandab grupi struktuuri arvestades osalejate vajadusi ja eripärasid; • korraldab tugigrupikohtumise, kasutades grupiprotsessi juhtimiseks lihtsaid, struktureeritud võtteid; • kirjeldab tagasiside kogumise viise planeerides saadud teabe põhjal parendusi ning jätkusuutlikkust toetavaid lahendusi;	
5) toetab kliendiga seotud võrgustikutööd ja kliendi integreerimist kogukonda arvestades kliendi vajadusi ja kogukonna võimalusi	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab võrgustikutöö jaoks vajalike andmete kogumise ja infovahetuse protsessi lähtudes organisatsiooni kokkulepitud reeglitest; • selgitab võrgustikutöö korraldamise põhimõtteid ning tegevusi seostades need kliendi toetamise protsessiga; • kirjeldab võrgustikutööd häirivaid asjaolusid nimetades meetmeid nende ohjamiseks; • kaardistab kliendile sobivad kogukonnaressursid selgitades, milliste kriteeriumite alusel need kliendile sobivad; • korraldab kliendi osalemise kogukonnateenusel leppides kolmepoolselt kokku kliendi osalemise tingimused; • selgitab normaliseerimise põhimõtet, tuues näitena kliendi osalemine kogukonnas pakutaval teenusel.	
14.	Tegevusvõime hindamine ja tegevusplaani koostamine	7 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane hindab kliendi tegevusvõimet kliendikeskselt, kasutades sobivaid hindamismeetodeid, koostab ja vajadusel kohandab kliendile tegevusplaani.		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) hindab kliendi tegevusvõimet kliendikeskselt, kasutades erinevaid hindamismeetodeid	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab ette kliendi hindamise sobiva hindamismetoodika alusel, lähtudes olemasolevast tasutainfost ning hindamisest; • viib kliendi tegevusvõime hindamiseks läbi intervjuu ja vaatluse dokumenteerides tulemused;	

	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab võimalusi ja allikaid kliendi taustainfo kogumiseks rakendades andmekaitse ja eetikanõudeid;	
2) hindab kliendi abivahendi ja tugiteenuste vajadust vastavalt juhtumikirjeldusele	<ul style="list-style-type: none"> nimetab sobivaid abivahendeid ja teenuseid lähtudes kliendi juhtumikirjeldusest; koostab ühe kohaliku omavalitsuse näitel ülevaate sotsiaalteenustest ja toetustest ning nende osutamise tingimustest kasutades interneti otsingut;	
3) koostab koos kliendiga nõuetekohase tegevus- ja toetusplaani lähtudes seatud eesmärkidest	<ul style="list-style-type: none"> sõnastab SMARTeesmärgid, lähtudes hindamistulemustest ja kliendi soovidest; koostab tegevusplaani lähtuvalt eesmärkidest, kliendi eripäradest, tugevustest ja ressurssidest; koostab konkreetsete sammudega tegevuskava lähtudes tegevusplaanist; koostab toetusplaani seatud eesmärkide saavutamiseks; planeerib vahehindamise vastavalt seadusele, planeeritud tegevuskavale ning eesmärkidele.	
15.	Kliendi juhendamine	7 EKAP
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane juhendab klienti igapäeva-, õpi- ja töötegevustes lähtudes kliendi tegevusvõimest ja vajadustest, korraldab võrgustikutööd ning dokumenteerib töö neutraalselt ja korrektselt.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) juhendab klienti igapäevaelus ja kodumajanduslikes tegevustes, suurendades iseseisvust ja turvalisust	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> juhendab klienti igapäevaelul tegevuste valides sobiva juhendamise taseme ja viisi; kirjeldab kliendi juhtumi põhjal erisusi psüühika haigusega ja intellektihäirega kliendi juhendamisel; koostab tööjuhise ühele kodumajanduslikule tegevusele arvestades kliendi võimekust ning eripärasid; koostab kliendile juhendi prügisorteerimiseks kasutades piktogramme; juhendab klienti päeva ja nädalakava järgimisel arvestades kliendi eesmärke ja eripärasid; toetab klienti avalike teenuste, tugiteenuste ja abivahendite kasutamisel seostades valitud teenuseid kliendi vajadustega; abistab klienti eelarve koostamisel õpetades säästlikke võtteid igapäevastes toimingutes;	
2) juhendab klienti sobiva töö(laadse) või õppimisega seotud tegevuse planeerimisel ja teostamisel	<ul style="list-style-type: none"> koostab kliendiga koostöös ametiprofiili, tuues esile tema tugevused, huvid ning töö- või õpitegevuse nõuded; demonstreerib kliendi toetamist tööotsingutele koostades talle vastavad dokumendid; korraldab kliendi juhendamise tööalases / õppetegevuses ning vajadusel kohandab vastavalt kliendi võimekusele ning eripäradele; kirjeldab koostööd tööandjatega / õppeasutusega kliendi toetamise ja kohanemise kontekstis; toetab klienti töö- või õpirutiini kaasates tööandja, juhendaja või tugivõrgustiku;	

3) juhendab klienti sobiva mõtestatud vabaaja tegevuse planeerimisel ja teostamisel	<ul style="list-style-type: none"> koostab nimekirja mõtestatud vabaaja tegevustest lähtudes kliendi soovidest ja huvidest; kaardistab erinevad teemad, mis tuleb läbi mõelda seoses kliendi vabaaja tegevusega koostades plaani, kuidas planeerida kliendi valitud vabaaja tegevus sujuvalt;	
4) tegutseb professionaalselt ja eetiliselt olukordades, kus kliendi vajadused või käitumine on seotud seksuaalsuse ja läheduse teemadega, tagades kliendi turvalisuse, väärikuse ja õiguste kaitse	<ul style="list-style-type: none"> selgitab seksuaalsuse ja läheduse teemadega seotud olukordi lähtudes inimese arengust, vajadustest ja õigustest, säilitades lugupidava ja neutraalse hoiaku; tunnustab ja austab kliendi isiklikke piire selgitada nõusoleku tähendust kliendile sobivalt ja arusaadavalt; käsitleb kliendi seksuaalsusega seotud olukordi professionaalselt ja eetiliselt, ületamata oma pädevuse piire; tuvastab ja teavitab väärkohtlemise kahtlusest, järgides asutuse kehtestatud korda ning tagades kliendi turvalisuse ja konfidentsiaalsuse;	
5) viib läbi mõtestatud tegevuse erivajadustega isikute grupis kasutades sobivat grupitöö meetodit	<ul style="list-style-type: none"> valib kliendigrupi jaoks sobiva meetodi ning materjalid põhjendades oma valikut; juhendab 30–45 min grupitöö sessiooni planeerides eelnevalt sissejuhatuse, grupitöö töö juhendamise, kokkuvõtte; sõnastab grupi reegleid ja nimetab erinevaid võimalusi grupiprotsesside juhtimiseks.	
16.	Kliendi vajadustest lähtuva keskkonna kohandamine	5 EKAP
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane hindab ja kohandab kliendi igapäeva keskkonda turvalisuse, ligipääsetavuse ja iseseisvuse suurendamiseks.		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) toetab kliendi kodu- ja igapäevakeskkonna muutmist ligipääsetavaks ning turvaliseks lähtudes kliendi vajadustest	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab näidete abil keskkonna mõju kliendi toimetulekule nimetades nii toetavaid kui segavaid keskkonna faktoreid; nimetab keskkonnaga seotud riske kliendi elu- ja tegevuskeskkonnas; planeerib turvalise ja toetava keskkonna loomise võimalusi lähtuvalt kliendi vajadustest;	
2) tuvastab raskesti mõistetava käitumise põhjused ja planeerib ennetavad ja rahustavad sekkumised	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab raskesti mõistetavat käitumist lähtudes kliendi eripärast ja keskkonna faktoritest; planeerides võimalikud ennetusmeetmed ja keskkonna kohandused arvestades raskesti mõistetava käitumise põhjuseid; koostab raskesti mõistetava käitumise kohta ennetava ja rahustava tegevuse juhise kasutades kliendijuhtumi näidet.	
17.	Digioskuste kasutamine klienditöös	3 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane toetab klienti igapäevaste digioskuste kasutamisel.		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	

1) toetab klienti digiteenuste ja -vahendite kasutamisel järgides küberturvalisuse põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab e-teenuste sisu ja võimalusi lähtudes kliendi abivajadusest ja võimekusest; • toetab kliendi ligipääsu e-teenustele juhendades sobiva identifitseerimise vahendi kasutamisel;
2) rakendab digiohutuse ja privaatsuse põhimõtteid juhendades klienti sobival viisil	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab peamisi riske digitaalkeskkonnas juhendades klienti ohukohti märkama; • rakendab digitaalses seadmes põhiturbe seadmise võimalusi lähtuvalt kliendi võimekusest ja vajadustest;
3) juhendab klienti interneti-suhtlemisel ja sotsiaalmeedia kasutamisel järgides turvalisuse põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> • sõnastab kliendi jaoks sotsiaalmeedia kasutamise reeglid, lähtudes turvalisuse põhimõtetest; • demonstreerib kliendi juhendamist sotsiaalmeedias tekkinud konfliktolukorra lahendamisel näidisjuhtumi alusel.

3.2.1. Valitavad põhiõpingute moodulid spetsialiseerumisel abivajaja hooldamisele

18.	Kliendi toetamine igapäevastes toimingutes	8 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane toetab klienti igapäevastes elamistoimingutes turvaliselt ja väärikalt, rakendab infektsioonikontrolli ning dokumenteerib tehtud tegevused korrektselt		
Õpiväljundid Õpilane: 1) abistab abivajajat elamistoimingutes, arvestades tema tervislikku seisundit, toimetulekut ja hooldusplaani	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab abivajajat ja tema füüsilist, psüühilist ja sotsiaalset keskkonda nimetades võimalusi abivajaja toetamiseks ning keskkonna turvalisemaks muutmiseks; • juhendab ja toetab abivajajat igapäevaelu korraldamisel ja vajaduste rahuldamisel lähtudes abivajaja võimetest ja vajadustest; • selgitab abivajaja seksuaalsusest tulenevaid vajadusi, arvestades tema individuaalsust ja keskkonda; • kirjeldab abivajaja juhendamist tema seksuaalsuse väljendamisel, lähtudes eetikast; • koostab abivajaja seisundist lähtuvalt hooldusplaani, kasutades digivahendeid; 	
2) teostab hooldustegevusi järgides infektsioonikontrolli ja hügieeni nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • demonstreerib hügieeni toimingute sooritamist ja juhendamist, kasutades sobivaid hooldusabivahendeid ja -tooteid, järgides hügieeninõudeid; • juhendab ja abistab riietumisel kasutades sobivaid abivahendeid lähtuvalt keskkonna tingimustest ja abivajaja eelistustest ja tervislikust seisundist; • kirjeldab erinevate iluteenuste korraldamist selgitades nende mõju abivajaja vaimsele ja füüsilisele heaolule; • kasutab tervisenäitajate mõõtmisel ja hindamisel sobivaid vahendeid dokumenteerides tulemused nõuetekohaselt; • kirjeldab võimalusi abivajaja privaatsuse tagamiseks hooldusprotseduuride ajal arvestades abivajaja 	

	<div>soove, kultuuritausta ja olukorra tundlikkust;</div> <div><ul style="list-style-type: none"> • demonstreerib õe abistamist õendustoimingute sooritamisel järgides juhendeid ja hügieeninõudeid, • valib sobivad isikukaitsevahendid lähtuvalt hooldustegevusest; • käitleb tekkinud jäätmeid lähtudes jäätmekäitlusnõuetest ja asutuse eeskirjadest; </div>	
3) toetab söömist-joomist arvestades tervisliku toitumise põhimõtteid	<div><ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab abivajaja toitumisvajadusi ja -iseärasusi lähtudes tema seisundist ja tervisliku toitumise põhimõtetest; • juhendab ja abistab toitumisel ja vedeliku tarbimisel arvestades tervisekaitsenõudeid ja kasutades ergonoomilisi võtteid ja abivahendeid; • demonstreerib söötmisel-jootmisel kliendi kehaasendi ja toidu tekstuuri kohandamist vastavalt kliendi vajadustele ja tervislikule seisundile; • kirjeldab dehüdratsiooni vältimise ja piisava vedeliku tarbimise jälgimise võimalusi lähtudes abivajaja vajadustest ja tervislikust seisundist; </div>	
4) hooldab surijat, toetades lähedasi surija hooldusel järgides kutse-eetikat ja kultuuritraditsioone	<div><ul style="list-style-type: none"> • hooldab surijat järgides lähtudes abivajaja seisundist ja kutse-eetikat; • toetab surija lähedasi, kasutades erinevaid suhtlemisvorme ja järgides kutse-eetikat ning kultuuritraditsioone; • kirjeldab vaimse ja hingelise toe korraldamise võimalusi lähedaste religioosset ja kultuurilisest taustast lähtuvalt; • demonstreerib surnu korrastamist järgides kutse-eetikat ja kultuuritraditsioone. </div>	
19.	Kliendi ohutu liikumise ja asendravi korraldamine	4 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab kliendi liikumisel ja teisaldamisel ergonoomilisi töövõtteid, rakendab asendravi, ennetab lamatisi ja kukkumisi ning edastab olulise info korrektselt		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) toetab abivajajat turvalisel liikumisel ja siirdamisel kasutades ergonoomilisi töövõtteid ja sobivaid abivahendeid	<div><ul style="list-style-type: none"> • valib abivajaja vajadustele sobiva juhendamise taseme põhjendades oma valikut; • demonstreerib ergonoomilist ja turvalist siirdamist valides sobivad abivahendid ja töövõtted; </div>	
2) rakendab asendravivõtteid järgides pööramisskeemi	<div><ul style="list-style-type: none"> • hindab abivajaja lamatisete riski, tehes ettepanekuid olukorra parandamiseks; • teeb asendravivõtteid vastavalt pööramisskeemile ohutult ja ergonoomiliselt kasutades sobivaid abivahendeid; • jälgib kliendi enesetunnet ja naha seisundit asendravi käigus dokumenteerides tuvastatud muutused asutuses kokkulepitud vormis; </div>	
3) vähendab abivajaja kukkumiskahju kavandades ennetavad meetmed	<div><ul style="list-style-type: none"> • nimetab kukkumiskahjuga seotud tegureid kirjeldades nende mõju abivajaja ohutusele; • kavandab abivajaja kukkumise tõenäosust vähendavad ennetusmeetmed, toetades kliendi </div>	

	liikumisvõimet, tasakaalu ja iseseisvust; <ul style="list-style-type: none"> koostöös meeskonnaga selgitab abivajajale ja tema võrgustikule ennetusmeetmete eesmärgi ja vajadust, kaasates abivajajat talle sobivate lahenduste leidmisesse. 	
20.	Kliendi aktiveerimine	4 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane kavandab ja viib läbi kliendi aktiveerimist eluloo- ja huvipõhiselt.		
Õpiväljundid Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> planeerib abivajajat aktiveerivad tegevused toetudes kogutud eluloo- infole 	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> planeerib abivajajale sobivad, motiveerivad ja jõukohased aktiveerivad tegevused seostades need abivajaja eluloo-info ja aktuaalse võimekusega; planeerib aktiveerivad tegevused lähtuvalt koostatud hooldusplaanist toetades kliendi eneseväärikust, osalust ja iseseisvust; selgitab kavandatud tegevuste eesmärgi kliendile ja/või tema lähedastele, kaasates neid tegevuste kujundamisse ja planeerimisse; 	
<ol style="list-style-type: none"> järgib oma töös aktiveerivate tegevuste päevaplaani koostöös teiste meeskonna liikmetega 	<ul style="list-style-type: none"> sõnastab päevaplaani lisatud aktiveerivate tegevuste eesmärgid selgelt ja realistlikult, arvestades kliendi vajadusi, arenguvõimalusi ning hooldus- või tegevusplaani; koostab rühmatööna aktiveerivate tegevuste järjestuse ja päevase rütmi loogiliselt, luues tasakaalu füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse vahel; demonstreerib abivajaja aktiveerimist füüsilistes, psüühilistes ja sotsiaalsetes tegevustes arvestades tema seisundit, võimalusi ja eelistusi. 	
21.	Haiguspõhise hoolduse korraldamine ja ravimite ohutu käsitlemine	7 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arvestab sagedasemate seisundite hoolduslike eripäradega, märkab ravimitega seotud nähtusi ning tegutseb oma pädevuse piires		
Õpiväljundid Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> kohandab hooldusvõtteid lähtudes abivajaja haiguslikust seisundist 	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> valib sobivad abivahendid ja töövõtted, tagamaks kliendi ohutuse ja mugavuse erinevate haiguste korral; kirjeldab abivajaja hooldamise peamisi töövõtteid arvestades erinevaid tervise seisundeid; jälgib ja hindab hooldustegevuse mõju kliendi enesetundele ja tervisele dokumenteerides muutused; 	
<ol style="list-style-type: none"> kasutab mittefarmakoloogilisi leevendusvõtteid valu/ebamugavuste korral 	<ul style="list-style-type: none"> nimetab võimalusi abivajaja valu hindamiseks kasutades sobivaid meetodeid; demonstreerib mittefarmakoloogilist võtet ebamugavuse ja valu leevendamiseks kirjeldades oodatud mõju abivajaja enesetundele; 	

3) järgib ravimite käsitlemise põhimõtteid märgates võimalikke kõrvaltoimeid ja ohumärke	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab ravimite kasutamise ja jälgimise põhimõtteid arvestades vastutuse piire hooldustöös; • juhendab ja abistab abivajajat ravimite hankimisel ja korrapärasel manustamisel arsti korraldustest, ravimiõpetuste alustest ja abivajaja seisundist lähtuvalt; • selgitab ravimite kasutamisega seotud ohumärke, kirjeldades reageerimist ja dokumenteerimist ohumärkide tuvastamisele; • järgib ravimitega ümberkäimisel hügieeni- ja ohutusnõudeid, vältides segiajamist, saastumist või ravimite väärkasutust.	
22.	Töötamine erinevate sihtrühmadega	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane töötab laste ja perede, eakate ning täisealiste erivajadusega inimestega. Toetab igapäevast toimetulekut, kaasatust ja võrgustiku kaasamist.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) töötab laste ja peredega toetades nende igapäevast ja majandusliku toimetulekut	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab lastega pere probleeme (sh erivajadusega lapse) ja abivajadusi seostades need võrgustiku võimalustega lahenduste leidmisel; • kaardistab pere sotsiaalse võrgustiku kirjeldades võrgustikuliikmete ülesandeid ja võimalusi väärtuste kujundamisel ja pere kaasamisel ühiskonda ning probleemide lahendamisse; • selgitab pere võimalusi sobiva teenuse taotlemiseks ja tugispetsialisti poole pöördumiseks lähtuvalt pere vajadustest ja toimetuleku raskustest; • juhendab last ja peret väärtuste kujundamisel, kogukonda kaasamiseks ning sotsiaalse võrgustiku loomisel ja säilitamisel arvestades pere kultuurilist tausta ja traditsioone; • koostab perele lihtsa eelarvelise tugiplaani sõnastades konkreetsed tegevused ja kokkulepped eelarve järgimiseks;	
2) abistab eakat igapäevatoimingutes soodustades maksimaalset võimalikku iseseisvust ja emotsionaalset heaolu	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab vananemisega seotud füüsiliste, psüühiliste ja sotsiaalsete muutuste mõju igapäevaelus toimetulekule vastavalt tegevusvõimele ja keskkonnale; • demonstreerib eaka abistamist igapäevaelus toimetulekul, toetades inimese iseseisvust ning enesekontrolli; • demonstreerib eaka abistamist terviseprobleemidega, sh muutustega tervises seisundis toimetulekul lähtudes geriaatria alustest; • koostab eaka võrgustikukaardi vastavalt etteantud juhiste; • abistab eakat suhtlemisel lähedastega kasutades suhtlemiseks vajalikke ja sobivaid kommunikatsioonivahendeid;	
3) toetab täisealisi erivajadusega inimesi arvestades kliendi eripärasid, soove ja vajadusi	<ul style="list-style-type: none"> • kaardistab kliendijuhtumi põhjal erivajadusega seotud takistused nimetab sobivaid toetusi ja teenuseid kliendi tegevusvõime toetamiseks;	

	<ul style="list-style-type: none"> abistab erivajadusega inimest igapäeva elus toimetulekul vastavalt juhiste ja tema individuaalsust arvestades; abistab abivajajat ja tema võrgustikku sobiva abivahendi või keskkonnakohanduse hankimisel ja kasutamisel lähtudes abivajaja erivajadusest ja elukeskkonnast; teeb koostööd teiste spetsialistide ja meeskonnaliikmetega, jagades tähelepanekuid ja teavet kliendi vajaduste kohta, et tagada järjepidev ja koordineeritud tugi.	
23.	Hooldusprotseduurid ja puhtuse tagamine hoolekandeesutuses	4 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane järgib asutuse rutiine ja puhtusstandardeid, teostab voodikorrastust, käsitleb pesu ja jäätmeid nõuetele vastavalt.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) rakendab aseptika põhimõtteid ja puhastus- / desinfitseerimise võtteid ristsaastet vältides	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> kasutab isikukaitsevahendid korrektelt, järgides vastavaid nõudeid; valib pinnale sobiva puhastus-/desinfitseerimisvahendi rakendades õiget kontsentratsiooni ja toimeaega kooskõlas ohutuskaartide ja juhenditega; kasutab ja hooldab abivahendeid vältides ristsaastet; puhastab pinnad kehavedelikest järgides juhendeid ja hügieeninõudeid; järgib kemikaaliohutust säilitades vahendid vastavalt nõuetele;	
2) teostab voodi- ja ruumihoolduse käideldes pesu ja jäätmeid nõuete kohaselt	<ul style="list-style-type: none"> kasutab ergonoomilisi töövõtteid voodi- ja ruumihoolduse ajal, vähendades vigastusriski endal ja kliendil; korrastab voodikoha ja ruumi vastavalt standardprotseduuridele, tagades kliendi ohutuse ja töö sujuvuse; eristab ja käsitleb puhast ja musta pesu, vältides lekkimist ja ristsaastet; käsitleb jäätmeid ja teravaid esemeid järgides sorteerimis eeskirju ja ohutuse nõudeid; dokumenteerib teostatud toimingud kokkulepitud vormis, tagades toimingute jälgitavuse.	
24.	Koduhoolduse ja majapidamise korraldamine	4 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane korraldab hooldustoiminguid kliendi kodus ohutult ja säästlikult, kavandab majapidamistööd ning jäätmekäitlust, toetab päevakava		
Õpiväljundid Õpilane: 1) teostab koduhooldust lähtudes säästlikkuse põhimõtetest ning abivajaja vajadustest	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> koostab kodukülastuse tööplaani ja logistika, järjestades tegevused ajakulu ja prioriteetide järgi; selgitab abivajaja majapidamisvarude haldamist, planeerides õigeaegse täienduse; planeerib abivajajaga teenuste vahel liikumisetee ja ajakava realistlikult, arvestades kliendi võimekust ja transpordivõimalusi;	

2) teostab majapidamist ning jäätmete sorteerimist järgides ohutuse põhimõtteid kehtivaid eeskirju	<ul style="list-style-type: none"> koostab majapidamis-, puhastus- ja korrastus tööde plaani, arvestades abivajaja vajadusi ja võimalusi; annab ülevaate meeskonna liikmetele koostatud plaani täitmisest; demonstreerib nõuetekohast jäätmekäitlust majapidamises, lähtudes kehtivatest eeskirjadest; teaostab majapidamisetöid rakendades hügieeni ja ergonoomika põhimõtteid; selgitab abivajaja majapidamises vajalike tööde, pisiparanduste ja olmetehnika remondi korraldamist, lähtudes abivajaja vajadustest ja võimalustest;	
3) koostab plaani igapäevakulude vähendamiseks lähtudes abivajaja võimalustest, tarbimisharjumustest ja vajadustest	<ul style="list-style-type: none"> koostab abivajajat kaasates pere-eelarve arvestades abivajaja tarbimisharjumusi ja vajadusi; loetleb realistlikke kokkuhoiu võimalusi arvestades abivajaja majapidamise korraldust ja tarbimisharjumusi.	
25.	Abivahendite, keskkonnakohanduste ja digilahenduste kasutamine kliendi toetamisel	3 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane oskab juhendada klienti abivahendi/keskkonnakohanduse ning sobivate digilahenduste valikul ja kasutamisel ohutul kasutamisel.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) toetab abivajajat abivahendi kasutamisel ja keskkonna kohandamisel lähtudes abivajaja vajadusest ning ohutuse põhimõtetest	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> kohandab turvalise keskkonna, põhjendades valitud kohanduste mõju abivajaja toimetulekule ja iseseisvusele; nimetab kliendi tervisliku seisundi põhjal sobivaid abivahendeid põhjendades nende valikut; kirjeldab abivahendi taotlemist või saatekirja alusel raviteenusele registreerumist jälgides oma pädevuse piire,	
2) juhendab abivajajat abivahendi kasutust ja hooldust, arvestades ohutuse ja hügieeni põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> juhendab abivajajat abivahendi kasutamisel kasutades sobivaid võtteid ja lihtsat keelekasutust; selgitab abivajajale abivahendi hooldus ja hügieeni põhimõtteid lähtudes abivahendi turvalisest kasutamisest ja abivajaja võimekusest; kirjeldab võimalusi abivahendi asendamiseks või remontimiseks abivahendi rikke või purunemise korral, kasutades infootsingut;	
3) juhendab abivajajat hooldust toetava digilahenduse kasutamisel lähtuvalt abivajaja võimekusest	<ul style="list-style-type: none"> nimetab erinevaid hoolduse ja koduhoolduse teenuse tõhustamiseks pakutavaid e-teenuseid ja tooteid seostades need abivajaja vajadustega; juhendab abivajajat e-teenuste ja toodete kasutamisel lähtudes abivajaja võimekusest ja võimalustest.	

3.3. Valitavad põhiõpingute moodulid sotsiaaltöö assisteerimise suunal

26.	Dokumentide koostamine ja haldamine	8 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane koostab, haldab ja arhiveerib sotsiaalvaldkonna töölaseid dokumente ning abivajaja andmeid, kasutades kaasaegseid infosüsteeme ja digipädevusi turvaliselt ja tõhusalt		
Õpiväljundid Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) vormistab töölaseid dokumente järgides kehtivat seadusandlust ning organisatsiooni nõudeid 	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • koostab sisuliselt ja keeleliselt korrektseid dokumente, järgides õigusakte, organisatsiooni nõudeid ja juurdepääsu piiranguid; • seostab dokumentide loomist erialavaldkonna õigusaktidega kasutades infootsingut; • tagab digiturvalisuse ametialaste andmete töötlemisel, kasutades asjakohaseid turvapprogramme ja –meetmeid; 	
<ol style="list-style-type: none"> 2) menetleb dokumente infosüsteemis, määrates õigused ja tähtsused 	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab dokumentide haldamist vastavalt eriala valdkonna õigusaktidele ja juhistele, • sisestab dokumentide registreerimiskanded korrektselt õige liigitusega kirjeldades dokumendiringlust; • menetleb dokumente järgides andmekaitse nõudeid; 	
<ol style="list-style-type: none"> 3) korrastab dokumendid arhiivi üleandmiseks järgides kehtivat seadusandlust ja organisatsiooni nõudeid 	<ul style="list-style-type: none"> • planeerib toimikute arhiveerimise vormistades toimikute tähistuse ja koostades üleandmise nimekirja vastavalt arhiivi nõuetele; • valmistab ette arhivaalid arhiivi üleandmiseks kasutades meeskonnatöö meetodeid; • korrastab dokumendid rakendades säilitamisel õigeid säilitustähtaegu ja –tingimusi; 	
<ol style="list-style-type: none"> 4) menetleb kliendi ja asutuse andmeid, kasutades valdkonnale omaseid infosüsteeme 	<ul style="list-style-type: none"> • sisestab kliendi, teenuseosutamise ning asutuse andmeid veavabalt, kasutades valdkonnale ja asutusele omaseid infosüsteeme; • töötleb andmeid, järgides andmekaitse eeskirju; • leiab süsteemist vajaliku teabe koostades selle kohta lühikokkuvõtte; 	
<ol style="list-style-type: none"> 5) hävitab säilitustähtaja ületanud dokumendid turvaliselt, rakendades rohelist haldust põhimõtteid 	<ul style="list-style-type: none"> • planeerib digiprügi vähendamist kirjeldades selle jaoks sobivaid tegevusi; • vormistab dokumentide hävitamisakti nõuetekohaselt valides keskkonnasäästliku ja turvalise hävitamisviisi; 	
<ol style="list-style-type: none"> 6) tõhustab administratiivtööd, rakendades digipädevust ning AI-d 	<ul style="list-style-type: none"> • teostab internetiotsinguid sobivate AI tööriistade leidmiseks, hinnates leitud vahendite tõhusust ja usaldusväärsust; • teeb virtuaalset koostööd kasutades sobivaid kommunikatsioonivahendeid ja interneti etiketti; • kasutab asjakohaseid AI tööriistu administratiivse töö efektiivsemaks korraldamiseks reflekteerides saadud tulemusi. 	
27.	Klienditöö assisteerimine	7 EKAP
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane assisteerib sotsiaaltöötajat ja toetab klienti oma pädevuse piires professionaalselt, tuleb toime keeruliste suhtlusolukordadega ning assisteerib juhtumikorraldust ja võrgustikutööd		

Õpiväljundid Õpilane: 1) assisteerib sotsiaaltöötajat kliendikohtumise korraldamisel vormistades protokollid vastavalt asutuse korrale	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • valmistab ette kliendikohtumise lähtudes sotsiaaltöötajalt saadud informatsioonist; • koostab digitaalse kohtumise protokollid vastavalt asutuse nõuetele ja kasutades korrektset eesti keelt;	
2) toetab klienti oma pädevuse piires rakendades sobivaid toetamise ja suhtlemise tehnikaid	<ul style="list-style-type: none"> • toetab klienti rakendades lihtsamaid toetamise ja suhtlemise võtteid; • nimetab kliendi õiguseid ja kohustusi lähtudes valdkonna seadusandlusest; • dokumenteerib kliendi nõusoleku info jagamiseks kasutades sobivat vormi ja keelekasutust; • kaardistab kliendi vajaduste põhjal võimalikud asjakohased teenused / toetused koostades ülevaatliku aruande sotsiaaltöötajale edastamiseks; • tuleb toime ärritunud kliendiga, kasutades de-eskaleerimise võtteid;	
3) järgib klienditöös konfidentsiaalsuse ja andmekaitse nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • eristab isikuandmeid ja eriliigilisi isikuandmeid määrates õiguspärase töötlemise aluse; • sõnastab kliendile lühikese privaatsusteate kasutades talle sobivat keelekasutust; • planeerib eriliigiliste isikuandmete turvalise edastamise- ja hoiustamisviise vältides andmeleket; • kirjeldab tegevusi andmelekkede kahtluse korral vastavalt asutuse korrale ja seadusele;	
4) toetab juhtumikorraldust ja võrgustikutööd, assisteerides koosolekuid	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhtumikorralduse sujuvat korraldamist, hallates vajalikku informatsiooni; • vormistab korrektse kutse kohtumise osapooltele, kasutades kutsete vormistamise nõudeid; • koostab kohtumise kokkuvõtte, dokumenteerides sõlmitud kokkulepped.	
28.	Sotsiaalhoolekande süsteemi tundmine	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane orienteerub hoolekandesüsteemis, tunneb põhilisi teenuseid ja õigusakte ning suunab juhtumid edasi vastavalt oma pädevusele		
Õpiväljundid Õpilane: 1) teab sotsiaalhoolekande süsteemi ülesehitust ja rollijaotust eristades sotsiaalvaldkonna erinevaid tasandeid	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • eristab kohaliku omavalitsuse (KOV), riigi, ja kolmanda sektori rolle kirjeldades nendevahelist koostööd; • kirjeldab KOV-i poolt pakutavaid sotsiaalteenuseid ning toetusi, sorteerides neid sissetulekust sõltuvateks või sissetulekust sõltumatuteks; • koostab skeemi erinevate sotsiaalteenuste kohta, märkides ära otsustajad ja assistendi rolli iga etapi juures; • selgitab erinevate sotsiaalteenuste ja toetuste taotlemise protsessi tuues näiteid taotlemisel esitatavatest dokumentidest ja andmetest; • nimetab erinevate kliendi sihtrühmade asjakohased teenused/toetused põhjendades oma arvamust;	

	<ul style="list-style-type: none"> • seob teenused kliendi vajadustega sõnastades millise eesmärgi nimel teenust rakendatakse;	
2) orienteerub tööks vajalikes õigusaktides, juhendites ja standardites rakendades neid töökorralduses	<ul style="list-style-type: none"> • leiab valdkonna õigusallikad kasutades internetiotsingut; • selgitab ja seostab seadusepunktid oma tööülesannetega;	
3) toetab kliendi teekonda sotsiaalsüsteemis oma pädevuse piires	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab oma pädevuse piire sotsiaaltöötaja assisteerimisel kogu kliendi teekonna vältel; • koostab kliendi juhtumi alusel visuaalse teekonnakaardi; • nimetab võimalikud takistused kliendi teekonnal pakkudes võimalusi selle ületamiseks või vältimiseks; • kirjeldab kliendiandmete andmekaitse ja konfidentsiaalsuse tagamist teekonna erinevates etappides; • koostab ülevaate kliendikontaktist vormistades selle lühisõnumina; • fikseerib kirjalikult klienditeenusele suunamise kokkulepped lähtuvalt juhendist;	
4) rakendab klienditöös eetika ja kliendikesksuse põhimõtteid	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab võimalikke eetilisi dilemmasid klienditöös nimetades võimalusi nende lahendamiseks; • selgitab kahju vähendamise võimalusi keeruliste kliendijuhtumite puhul; • koostab erinevatele sihtrühmadele ligipääsetavuse teabe ja teenuste kättesaadavuse infomaterjalid, kasutades digitehnoloogilisi vahendeid.	
29.	Suhtlemine ja meeskonnatöö	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tagab meeskonnatöös sujuva suhtluse, korrektse dokumenteerimise ja turvalise koostöö digivahendites		
Õpiväljundid Õpilane: 1) korraldab nõuetele vastavaid meeskonna koosolekuid ja kohtumisi vormistades korrektseid kokkuvõtteid	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • korraldab meeskonna infovood sobivates kanalites, põhjendades kanalivalikut kiireloomulisuse ja jälgitavuse järgi; • demonstreerib ühise töökalendri või ülesandetahvli kasutamist märkides ära sellega seotud vajalikud meeskonna kokkulepped; • valmistab ette kohtumiste ajakava jagades selle osalejatele õigeaegselt kasutades sobivat kanalit; • korraldab koosoleku logistika tagades sujuva ürituse läbiviimise; • koostab kohtumiste ja koosolekute elektroonse protokollu fikseerides;	
2) tuleb toime keeruliste suhtlusolukordadega meeskonnas hoides professionaalseid piire	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab pingelises suhtlusolukorras rahustavaid tehnikaid püsides hinnanguvaba; • annab kolleegile konstruktiivset tagasisidet keskendudes käitumisele mitte isikule; • analüüsib oma käitumist ja suhtlusviisi hinnates selle mõju meeskonnale koostööle ja õhkkonnale;	
3) kasutab meeskonna koostöövahendeid valides tõhusad ja turvalised kanalid	<ul style="list-style-type: none"> • loob ja jagab ühisdokumenti määrates meeskonnale selged rollid ja õigused; • kasutab meeskonnas suhtluskanaleid eesmärgipäraselt, selgitades võimalikke probleeme ja riske selle suhtlusvormi puhul; • kirjeldab digi-töövahendite kasutamisel ilmnunud takistused ja probleemid kaasates vajadusel	

		vastava valdkonna spetsialisti.
30.	Digilahenduste ja tehisintellekti kasutamine sotsiaaltöös	5 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane kujundab ja täiustab sotsiaaltöö igapäevaseid tööülesandeid digivahenditega, kasutab lihtsamaid automatiseerimisi ja ohutuid AI-tööriistu töö tõhustamiseks ning tagab andmete kvaliteedi ja privaatsuse.		
Õpiväljundid Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kaardistab digitaliseerimist võimaldavad tööülesanded arvestades organisatsiooni tööprotsesse 2) nimetab lihtsamaid automatiseerimise võimalusi arvestades asutuse tööprotsesse 3) kasutab tehisintellekti tööriistu arvestades tegevuse turvalisuse ja andmete kvaliteediga 4) kasutab administratiivtöö tõhustamiseks asjakohaseid digitehnoloogia vahendeid 		Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • nimetab digitaliseerimist vajavad tööülesanded pakkudes välja sobivad digitaliseerimise võimalused; • määrab tööprotsessi automatiseerimise tööriistad lähtudes konkreetse tööülesande iseloomust; • nimetab sobivaid ja lihtsaid tööülesannete automatiseerimise võimalusi arvestades andmete kvaliteedi ja privaatsuse põhimõtetega; • koostab tööülesande kohta digitaalse kontrollnimekirja kasutades lihtsat väljendusviisi; • nimetab vormide automatiseerimise võimalusi selgitades nende kasutamise eeliseid; • valib tööülesandega sobiva AI-tööriista põhjendades oma valikut; • selgitab eesmärgipäraste AI-sisendkäskude koostamise põhimõtteid ja olulisust lähtudes erinevatest meetodikatest ja teooriatest; • selgitab AI-väljundi tõepärasust ja faktidele vastavaust, kasutades sobivaid meetodeid ja andmeallikaid; • nimetab AI-kasutusega seotud võimalikke autoriõiguse rikkumisi, arvestades kehtivaid regulatsioone; • teostab internetiotsinguid sobivate AI tööriistade leidmiseks, hinnates leitud vahendite tõhusust ja usaldusväärsust; • teeb virtuaalset koostööd kasutades sobivaid kommunikatsioonivahendeid ja interneti etiketti; • kasutab asjakohaseid AI tööriistu administratiivse töö efektiivsemaks korraldamiseks arvestades nende tööriistade võimaluste ja piirangutega.
31.	Projektide korraldamine	8 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane toetab meeskonda sotsiaalvaldkonna projektide koostamisel, viib läbi ühiskonda hariva sotsiaalvaldkonna teemalise teavitussürituse		
Õpiväljundid Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) koostab meeskonnatööna sotsiaalvaldkonna projekti 		Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab projektide olemust lähtudes eesmärkidest, juhendmaterjalidest ja õigusaktidest; • nimetab projekti peamised kuluartiklid lisades hinnangulised summad; • koostab koos meeskonnaga projektikava lähtudes püstitatud eesmärkidest;

2) planeerib meeskonnatööna ühiskonda hariva teavitussündmuse	<ul style="list-style-type: none"> • kujundab meeskonnaga teavitussündmuse sisu lähtudes püstitatud eesmärkidest; • koostab sündmuse detailse kava jagades meeskonnaliikmete rollid; • planeerib teavitussündmuse ettevalmistamise ja logistika lähtudes koostatud kavast; • korraldab info edastamise ja vahetamise sündmusel osalejatele kasutades sobivaid infoedastamise kanaleid ja vorme; • koostab sündmuse turunduseks ja kommunikatsiooniks materjale kasutades erinevaid digidisaini tööriistu ja arvestades sihtgruppi;
3) viib meeskonnaga läbi teavitussündmuse vastavalt koostatud kavale	<ul style="list-style-type: none"> • koostab struktureeritud ettekande lähtudes sõnavõtu eesmärgist ja avaliku esinemise põhitõdedest; • viib läbi teavitusürituse arvestades meeskonna rollide jaotust; • esineb selgelt ja enesekindlalt, kasutades erinevaid esinemisvõtteid publiku tähelepanu hoidmiseks; • peab kuluarvestust projekti läbi viimise vältel jälgides kulude kooskõla eelarvega; • dokumenteerib sündmust tekstis, fotodel ja videol järgides andmekaitse põhimõtteid;
4) reflekteerib meeskonnaga läbiviidud teavitussündmust kaardistades tugevused ja arendamist vajavad kohad	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib meeskonnaga püstitatud eesmärkide täitmist; • koostab eneseanalüüsi kaardistades enda tugevusi ja arendamist vajavaid kohti; • kirjeldab avaliku esinemisega seotud peamisi vigu nimetades võimalusi nende vältimiseks; • annab igale meeskonna liikmele suulist tagasisidet.